

Nr 359

Av herr **Hilding m. fl.**, om rösträtt för utlandssvenskar.

(Lika lydande med motion nr 429 i Andra kammaren)

Stockholm den 26 januari 1966

<i>Per Hilding</i>	<i>Roland Lundberg</i>	<i>Henrik Åkerlund</i>
<i>Ivan Svanström</i>	<i>Axel Kristiansson</i>	<i>Per Jacobsson</i>

Nr 360

Av herrar **Holmberg och Virgin**, om kvinnlig tronföljd.

(Lika lydande med motion nr 430 i Andra kammaren)

Sveriges statsform är en ärftlig monarki.

Endast Konungens manliga efterkommande har arvsrätt till tronen. Kvinnlig medlem av konungahuset kan inte förordnas till ställföreträdande regent, ordförande i tillförordnad regering, förmyndare eller ingå som medlem i en förmyndarregering.

Sådan är innebörden i regeringsformen från 1809 och successionsordningen från 1810.

Det monarkiska statsskicket är fast rotat hos vårt folk. Den personliga konungamakten, som ännu i början av detta sekel spelade en väsentlig roll i det svenska statsskicket, har avlösts av ett konstitutionellt system där monarken framstår som en betydelsefull garant för den demokratiska parlamentarismens bestånd och tillämpning. Även i de yttre formerna har konungamakten i betydande grad anpassat sig efter demokratiens villkor.

Den fred som Sverige åtnjutit i ett och ett halvt sekel har i icke ringa grad berott på monarkiens lugna anpassning till den framväxande demokrati, samtidigt som monarkien varit den samlande symbol kring vilken

hela vårt folk kunnat enas framför allt i orostider. Denna dubbelverkande effekt har starkt bidragit till den harmoniska samhällsutveckling som fört det gamla svenska fattigsamhället fram till en välfärdsstat.

Vi finner det ytterligt angeläget att, i en tid av snabba förändringar på alla områden, av krig och oroligheter, av krympande avstånd, vilket innebär omedelbara konfrontationer mellan skilda kulturer och sinsemellan vitt skilda folk, alla medel tillvaratas för att bevara landets inre stabilitet. Monarkien, sådan den i dag framstår, har härvidlag en utomordentligt viktig uppgift att fylla.

Likställighet mellan man och kvinna var för 150 år sedan på intet sätt godtagen i vårt land. Kvinnans ställning var underordnad, såväl i fråga om myndighetsålder och politiska rättigheter som även på en rad andra områden, bl. a. i näringslivet och vid tillträde till offentliga befattningar. Emancipationen, det demokratiska genombrottet, rösträttsreformerna är viktiga etapper till den fullt rättsliga likställighet mellan man och kvinna som vi har i dag. Under sådana omständigheter är det en anakronism att tronföljden alltjämt är begränsad till män.

I motion till 1964 års riksdag av herr Heckscher m. fl. hemställdes bl. a. om utredning beträffande de grundlagsändringar som erfordras för införande av kvinnlig tronföljd. Det påpekades att författningsutredningen inte berört denna fråga i sitt betänkande. Utskottet hemställde att motionen inte måtte föranleda någon riksdagens ågärd under motivering att frågorna om tronföljden mycket nära berörde principfrågan om statsformen, samt att frågan om en genomgripande författningsreform vid den aktuella tidpunkten var föremål för överläggningar.

Då författningsutredningen emellertid inte haft till uppdrag att pröva principfrågan om statsformen har dess förslag utformats utan diskussion av denna. Vi finner det därför av synnerlig vikt att en särskild utredning äger rum angående frågan om kvinnlig tronföljd. Det kan inte innebära några större svårigheter att inom tämligen kort tid få fram de grundlagsändringsförslag som erfordras för den kvinnliga tronföljdens genomförande.

Med åberopande av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning och förslag beträffande de grundlagsändringar som erfordras för att kvinnlig tronföljd skall kunna genomföras senast i samband med den förestående författningsreformen.

Stockholm den 26 januari 1966

Yngve Holmberg

G. Ivar Virgin
